79

INDEX

LECTIONVM

QVAE

AVSPICIIS REGIS AVGVSTISSIMI

GVILELMI

IMPERATORIS GERMANICI

IN

VNIVERSITATE LITTERARIA

FRIDERICA GVILELMA

PER SEMESTRE AESTIVVM

A D. XXI. M. APRILIS VSQVE AD D. XV. M. AVGVSTI A. MDCCCLXXIX

HABEBVNTVR.

J. Vahlen
De Platonis Philebo

BEROLINI
FORMIS ACADEMICIS
(G. VOGT).

VNIVERSITATIS LITTERARIAE

FRIDERICAE GVILELMAE

RECTOR ET SENATVS.

Nobilissimus locus est Platonis in Philebo, cum decurso iam paene disputationis stadio summam faciens Socrates, quae his sermonibus cum Protarcho habitis effecisse sibi videtur, per capita quaedam complectitur. Ibi igitur haec dicit p. 66*a*

Πάντῃ δὴ φήσεις, ὦ Πρώταρχε, ὑπό τε ἀγγέλων πέμπων καὶ παροῦσι φράζων, ὡς ἡδονὴ κτῆμα οὐκ ἔστι πρῶτον οὐδ' αὖ δεύτερον, ἀλλὰ πρῶτον μέν πῃ περὶ μέτρον καὶ τὸ μέτριον καὶ καίριον καὶ πάντα ὁπόσα χρὴ τοιαῦτα νομίζειν τὴν ἀΐδιον ᾑρῆσθαι φύσιν.

Quibus quae porro de bonorum gradibus a se constitutis adiecit omittimus: neque enim hanc philosophae rationis partem attingere conamur egregie praesertim ab ingeniosis hominibus explanatam; sed angustum illum nostrum multisque contemptum grammaticae artis tramitem insistentes id agimus ut orationem illam primam parum doctis perspectam et nonnullis vitii suspectam declaremus si possumus et vindicemus. Ac duo sunt in illis quae morari attente legentem possint: primum enim quod Socrates illa Protarchum ait posse ubicunque tam per nuntios quam ad praesentes verba facientem affirmare, non inepte videmur, etsi interpretes tacent, quaerere, quosnam ille nuntios et ad quos tandem mittere iubeatur. Nempe non hoc voluit Socrates, utramque viam inire Protarchum, sed cum hi duo modi sint inter se contrarii, quibus quid communicare cum aliis possis, his copulatis id indicat, haec adeo esse vera ut quocunque modo et apud quosviscunque asseverare fidenter liceat. Ea enim vis est copulatorum contrariorum, non ut utrumque per se spectetur sed ut coniunctis duobus una efficiatur sententia universa.

Ἴτ' ἴτ' ὀπάονες
οἵ τ' ὄντες οἵ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν
ὁρμᾶσθ' ἑλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον

ait Sophocles in Antigona v. 1108;

μέλλων γὰρ ἀεὶ δρᾶν τι τὰς οὔσας τέ μου
καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διέφθορεν

idem in Electra v. 305;

ἀπόρῳ γε τῷδε συμπεπλέγμεθα ξένῳ,
ὃς οὔτε πάσχων οὔτε δρῶν σιγήσεται

Euripides in Bacchabus v. 801. His usus est Hauptius (Opp. 1, 264) ut Antigonae versus 40

τί δ', ὦ ταλαῖφρον, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
λύουσ' ἂν ἢ 'φάπτουσα προσθείμην πλέον

scripturam et sententiam stabiliret sermonisque morem latius patentem, quem olim Lobeckius attigerat in Phrynicho p. 754, selectis quibusdam exemplis illustraret. Possumus addere alia ex Platone, velut ad eandem rationem revocari recte videbitur hoc, quo nihil est in his dialogis frequentius, ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ σμικροῦ καὶ μεγάλου πράγματος θεὸν ἀεί που καλοῦσιν (in Timaeo 27*c*); μηδὲν δεῖν μήτε μέγα μήτε σμικρὸν χαίρειν (in Philebo 33*b*): persentimus enim distributione facta partibusque contrariis coagmentatis expressius illud omne aut nihil significari*). Sed praecipue ex huius natura orationis lucem afferri opinamur verbis quae in Sophista leguntur p. 237*a*

Τετόλμηκεν ὁ λόγος οὗτος ὑποθέσθαι τὸ μὴ ὂν εἶναι· ψεῦδος γὰρ οὐκ ἂν ἄλλως ἐγίγνετο ὄν. Παρμενίδης δὲ ὁ μέγας, ὦ παῖ, παισὶν ἡμῖν οὖσιν ἀρχόμενός τε καὶ διὰ τέλους τοῦτο ἀπεμαρτύρατο, πεζῇ τε ὧδε ἑκάστοτε λέγων καὶ μετὰ μέτρων·

οὐ γὰρ μή ποτε τοῦτο δαμῇ**), φησιν, εἶναι μὴ ἐόντα,
ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἶργε νόημα.

Nam Suidae quidem testimonio, Parmenidem nonnulla καταλογάδην scripsisse teste scilicet Platone narrantis, cum ceteroquin antiquitas nisi carminibus eum nihil compo-

---

*) Ne Romanis quidem hoc alienum, ponemusque exemplum, unum de multis, Ennii versus de Scipione

Hic est ille situs cui nemo civi' neque hostis
Quibit pro factis reddere opis pretium,

quibus ecquid dubitamus cur civi hostem addi voluerit poëta?

**) Hanc vocem probabili coniectura recuperavit H. Steinius in Symbola phil. Bonn. p. 785; qui quo modo verba Platonis exponit ad Bonitzii mentem propius accedente nobis minus satis facit.

suisse consentiat, nihil esse tribuendum apparet, et is error natus est manifesto hoc ipso Sophistae loco ab Suida aut ab eo quem sequitur auctorem perperam intellecto. Sed Bonitzius illa in Curis Platonicis (p. 149) ita interpretatus est, ut Parmenides non scriptis modo carminibus sed etiam per sermonum et colloquiorum occasionem nunquam non oblatam suam sententiam exprompsisse diceretur. Dubitamus viro egregio assentiri: nam nec πεζῇ videtur, iuxta μέτρα positum, facile alia quam vi sua propria accipi posse, et ἑκάστοτε minus apte ad unum πεζῇ quam ad utramque partem orationis referri. Itaque sic statuimus, etiamsi colorem oratio inde duxerit quod et carminibus usus est Parmenides et nunc ipsum duo eius versiculi apponuntur, tamen quoniam sensum efferre nemo nisi aut sermone pedestri aut versibus possit, haec duo πεζῇ τε καὶ μετὰ μέτρων eo consilio copulari, ut Parmenides quocunque genere hoc suum cantavisse dogma praedicetur: cum praesertim ne illa quidem ἀρχόμενός τε καὶ διὰ τέλους alio videantur valere quam ut per contraria tempus omne denotetur. Et sic certe, id quod agit Plato, Parmenidis fiducia idem omni modo et omni tempore praecipientis praeclare et oratione concinne structa ostenditur. Sequimur in his M. Schanzii explicationem, in Specim. crit. p. 23 propositam, cui qui repugnavit Bonitzius comparato Philebi loco fortasse dabit nonnihil praesidii et adminiculi accedere, si quidem probabile est, cum nuntii et verba coram facta non dissimile par contrariorum efficiant quam metra et sermo pedestris, similem esse utriusque paris vim et sententiam.

Sed alterum in Philebi verbis quod observatione non indignum esse praediximus, πέμπων est participium, quod adeo nihili esse novissimus Philebi editor sibi persuasit Badhamus, ut haud cunctanter uncos voci nequam adderet. Et hoc quidem leve est in hoc critico, qui cum olim tum rursus nuper hunc dialogum sua opera recognitum edidit sic ut nonnullis coniecturis plane egregiis summaque laude dignis verba Platonis emendaret, multo saepius spongia illa deletili quae philologis multis hodie in deliciis est abusus necessaria et aperta nullique dubitationi obnoxia auferret*). Itaque sane pusilla res est quod is πέμπων

---

*) Non potest hoc iudicium confirmari paucis; tamen ne iniquius existimasse insimulemur, in adnotatione ponemus unum et item alterum exempli causa. P. 11*b* τὸ δὲ παρ' ἡμῶν ἀμφισβήτημ' ἐστὶ μὴ ταῦτα, ἀλλὰ τὸ φρονεῖν καὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ μεμνῆσθαι καὶ τὰ τούτων αὖ ξυγγενῆ, δόξαν τ' ὀρθὴν καὶ ἀληθεῖς λογισμούς, [τῆς γ' ἡδονῆς] ἀμείνω καὶ λῴω γίγνεσθαι ξύμπασιν et p. 19*d* φὴς δ' ὡς ἔοικε σὺ τὸ προσρηθησόμενον ὀρθῶς [ἄμεινον ἡδονῆς γ'] ἀγαθὸν εἶναι νοῦν, ἐπιστήμην, σύνεσιν κτλ. Utrobique Badhamus delet uncinata verba, quae inter se quam accurate conspirent apparet. Quis igitur, qui quid hoc dialogo agatur cognitum habet, non admirabitur hanc ἀθέτησιν, qua ipsi summae sententiae gravissimum vulnus infligitur: hoc est enim Socratis consilium, ut νοῦν et quae cum eo cognata sunt voluptate

participium delet, quo dempto non iam corruit sententia, quamquam qui multo usu paullo interiorem cum Platonis sermone familiaritatem contraxerit, non ita patienter feret hanc scitam orationis aequabilitatem *ὑπό τε ἀγγέλων πέμπων καὶ παροῦσι φράζων* sublata voce turbari. Sed idem *πέμπων* olim prudentiori critico offensioni fuit Heindorfio, qui non haec quae libri habent sed adhibita tmesi *ὑπό τε ἄγγελον πέμπων* scripsisse Platonem suspicatus est. At ut tmesim taceamus, cuius quae Platonis oratio habet exempla aut dubia sunt aut diversa (vide interpretes ad Phaedr. 237*a* et Gorg. 520*e*), in hac sententia valde mirere Platonem *ὑποπέμπειν* quam verbum simplex aut *ἄγγελον* singulari numero maluisse, et quod gravissimum est, *ὑπὸ ἀγγέλων* quominus attemptemus coniectando prohibemur certissimo usu quo Graeci *ὑπὸ ἀγγέλων* (*κηρύκων*) *προαγορεύειν, ἀπειπεῖν, ἀγγέλλειν*, similia, dicere solebant. Hoc argumento qui Heindorfii coniecturam verissime redarguit Stallbaumius ipse ut vulgata verba firmaret mirificam interpretandi rationem iniit: cum enim *πέμπειν* dicat esse 'nuntiari iubere (*sagen lassen*)', scilicet ut *ὑπ' ἀγγέλων πέμπων* verba iungantur, in eamque rem Euripidis versum afferat de Iphigenia Aulidensi 360

καὶ πέμπεις ἑκών,
οὐ βίᾳ, μὴ τοῦτο λέξῃς, σῇ δάμαρτι, παῖδα σὴν
δεῦρ' ἀποστέλλειν

et ex Aeschyli fabula Thebana v. 416

τοιῷδε φωτὶ πέμπε τίς ξυστήσεται,

---

quidem meliora esse comprobet, quamquam ipsa ab alio vincantur; et hoc p. 11*c* aperte dicit, *τί δ' ἂν ἄλλη τις κρείττων τούτων φανῇ κτλ*, et eodem saepe per totum dialogum recurrit: cf. p. 23*d*. Omittimus alia in his quae Badhamus cavillatur non sane prudentius. Sed p. 21*b* *Νοῦν δέ γε [καὶ μνήμην καὶ ἐπιστήμην καὶ δόξαν] μὴ κεκτημένον [ἀληθῆ], πρῶτον μὲν τοῦτ' αὐτό, εἰ ἢ χαίρεις ἢ μὴ χαίρεις, ἀνάγκη δή πού σε ἀγνοεῖν, κενόν γ' ὄντα πάσης φρονήσεως.* **ΠΡ.** *Ἀνάγκη.* **ΣΩ.** *Καὶ μὴν ὡσαύτως μνήμην μὴ κεκτημένον ἀνάγκη δή πού σε μήθ' ὅτι ποτὲ ἔχαιρες μεμνῆσθαι κτλ.*, rursus obelo abusus ex aptissima oratione effecit insulsam. Quam enim vim habere dicemus in hac mutilata sententia *πρῶτον μέν*? An non hoc planissime ostendit, Socratem primum omnia complexum esse ut ex singulis quid colligeretur singulatim edoceret. Neque obstat sed Platone plane dignum est, quod deinde a coepta oratione deflectens alteram condicionem repetit et ea posita quid consequatur declarat, et sic deinceps. — Libentius et ut invidia absit speciminis loco nonnulla breviter significamus quae nobis quidem vere esse a Badhamo emendata visa sunt: p. 23*d* *γελοῖός τις ἄνθρωπος*; p. 53*e* *τὸ τρίτον ἔτ' ἐρῶ*; p. 54*b* *τοιόνδε τι; λέγ', ὦ Πρώταρχε, μοί κτλ*; p. 58*c* *ὑπερέχειν* et *κρατεῖν δ' ἦ εἶπον ἐγώ*; p. 60*b* *δ' ἓν μὲν οὔ φησι*; p. 66*c* *ἐπιστήμαις, τὰς δ' αἰσθ.* His adde lepide explicatum lusum p. 58*b* *τὰ ὅπλα.* Haec praeclara sunt et ingenii praeclari possuntque ostendere quantum salutis huius critici sagacitas afferre Platoni posset, nisi illa pestifera persuasione, qua cum multis credit Platonis orationem usquequaque interpretamentis et additamentis obrutam esse et oppressam, totiens in devia abriperetur.

incredibilia comminiscitur confundens quae diversa sunt. Nam in Aeschyli versu si verum est πέμπε, de quo cum alii tum ipse Fr. Ritschelius (Opp. 1, 311) dubitarunt, orationi accommodari nisi hoc modo

τοιῷδε φῶτι, πέμπε, τίς ξυστήσεται;

non potest neque vero vim habere aliam quam propriam quaque iterum legitur v. 451 καὶ τῷδε φῶτι πέμπε τὸν φερέγγυον. Euripides autem quod scribit, vulgaris loquendi modus est et multis exemplis conspicuus, quo per compendium quoddam orationis πέμπειν dicunt πέμπειν ἀγγέλλοντα sive κελεύοντα, non secus ac latine *mittere*, sed ut nec hoc nec illud verbum suam significationem primitivam exuat. Itaque vel in Philebo omissis verbis ὑπό τε ἀγγέλων recte scribi poterat πάντῃ φήσεις πέμπων καὶ παροῦσι φράζων, ut si hoc uti volueris, certe non ineptius illa quam cum Badhamo πέμπων expunxeris. Sed ὑπ' ἀγγέλων πέμπειν posse esse quod Stallbaumius credidit 'per nuntios nuntiare', id quidem nemini paullum modo graece scienti persuadebitur. Quid ergo est? Nimirum in re aperta alucinantur docti; nam omnino dubitari non debet, quin ὑπ' ἀγγέλων cum φήσεις coniungi oporteat ex ea dicendi consuetudine quam modo tetigimus, πέμπων autem participium quodam liberiore modo interpositum sit ut ex ἀγγέλων audiatur αὐτούς.

Non novum hoc expediendae difficultatis causa fingimus dicendi genus, quo notum est Aristophanem uti, in Avibus v. 1004 cum dicat

ὀρθῷ μετρήσω κανόνι προστιθείς,

et in Ranis v. 903 de Aeschylo loquens

τὸν δ' ἀνασπῶντ' αὐτοπρέμνοις
τοῖς λόγοισιν
ἐμπεσόντα συσκεδᾶν πολ-
λὰς ἀλινδήθρας ἐπῶν.

et Sophoclem cum alibi tum in Electra v. 47

ἄγγελλε δ' ὅρκῳ προστιθείς.

nam non recte faciunt nostra quidem sententia qui huic Laurentiani libri scripturae ceterorum si tanti est assensu non destitutae praeferunt coniecturam Reiskii ἄγγελλε δ' ὅρκον προστιθείς. Possisque huius orationis radices usque a communi fonte cultioris graecitatis repetere Homero. Sed de Platone loquimur, qui quae habet eiusdem generis exempla alia similes criticorum cavillationes non effugerunt. Cum enim in eodem Philebo p. 49*a* scripserit (putamus enim scripsisse)

Τῶν ἀρετῶν δ' ἆρ' οὐ σοφίας πέρι τὸ πλῆθος πάντως ἀντεχόμενον μεστὸν ἐρίδων καὶ δοξοσοφίας ἐστὶ ψευδοῦς;

Badhamus quidem (nam Stallbaumius recte iudicat) hanc scabritiem ferendam esse negat et iubet aut pro ἀντεχόμενον reponi velut ἀντίτεχνον ὄν, quod ut μεστὸν cum περὶ σοφίας verbis coeat aut, quod in repetito libello secutus est, περὶ praepositio-

nem induci ut ab *ἀντεχόμενον* aptum sit *σοφίας*. Et poterat idem, si tantum constantiae tribuere vellet, ipsum quo hae turbae excitantur participium *ἀντεχόμενον* non minore certe iure quam illo altero loco *πέμπων* obelo notare. Nos vero nodum in scirpo quaerere criticum opinamur; cui licet largiare utroque modo quem proposuit potuisse graece dici, tamen cavendum est ne nostro potius quam suo arbitrio loqui Platonem cogamus, quem, si quid aliud, manifestum est, quemadmodum illic non *φήσεις ἀγγέλους πέμπων* sed *φήσεις ὑπ' ἀγγέλων πέμπων* (*αὐτούς*), sic nunc non *σοφίας ἀντεχόμενον* sed *περὶ σοφίας ἀντεχόμενον* (*αὐτῆς*) *τὸ πλῆθος μεστὸν ἐρίδων* maluisse scribere oratione non quaesita sed ex sermonis ingenio ultro subnascente. Et videmus ad eundem modum orationem formari de republica tertio p. 397 *c*

> *Ἆρ' οὖν πάντες οἱ ποιηταὶ καὶ οἵ τι λέγοντες ἢ τῷ ἑτέρῳ τούτων ἐπιτυγχάνουσι τύπῳ τῆς λέξεως ἢ τῷ ἑτέρῳ ἢ ἐξ ἀμφοτέρων τινὶ ξυγκεραννύντες;*

Apparet enim nec cum *τινί* coniungi *ξυγκεραννύντες* posse et si quis ut suus participio casus esset *ἐξ ἀμφοτέρων τινὰ ξυγκεραννύντες* refingi vellet, luxatam iri enuntiati structuram quae dativum abesse non sinit. Itaque non litigabimus cum Platone, quod non id quod nostrum quivis praeoptavisset, *ἐξ ἀμφοτέρων τινὶ ξυγκεκραμένῳ*, sed *ἐπιτυγχάνουσι ἐξ ἀμφοτέρων τινὶ ξυγκεραννύντες* posuit ad participium ut cogitatione adderetur pronomen *αὐτόν*.

Haec praemisimus ut si fieri posset Phaedonis loco multis modis vexato eodem adhibito dicendi genere tandem opem et securitatem afferremus. Sunt autem verba haec p. 82 *d*

> *Τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἅπασιν, ὦ Κέβης, ἐκεῖνοι οἷς τι μέλει τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς ἀλλὰ μὴ σώματι πλάττοντες ζῶσι χαίρειν εἰπόντες οὐ κατὰ ταὐτὰ πορεύονται αὐτοῖς ὡς οὐκ εἰδόσιν ὅπῃ ἔρχονται.*

Sic enim leguntur in libris, nisi quod in uno aut altero eorum et apud Iamblichum verba Platonis in protrepticis c. 13 referentem *σώματα* scriptum est pro *σώματι*. Sed hoc sive errore natum seu consulto effectum ut *πλάττοντες* suum haberet accusativum, quoniam plurali numero nominis parum favet id quod proxime praecedit *ψυχῆς*, non immerito repudiaverunt critici, qui ut labanti quam putabant orationi subvenirent varia temptarunt luxuriantes ut assolet in divinando. Itaque Fischerus — placet enim has copias opinionum exponere — *σῶμά τι πλάττοντες* coniecit, *σώματι πράττοντες* Astius, *σώματι λατρεύοντες* Heindorfius, Stallbaumius *σῶμα ἀτιτάλλοντες*, denique Madvigius *σώματι πελατεύοντες*, et qui novissime Phaedonem edidit Schanzius re desperata, ut tamen haberet lector quod intelligi posset, Heindorfii commentum in textu posuit sed cruce critica notatum. Et hoc certe, ne recognoscamus omnia, commendabilius est ceteris, quantumvis longe a librorum scriptura recedat. Nam *ἀτιτάλλειν* Stallbaumii usum verbi perspicienti absonum vide-

bitur, πελατεύειν autem verbum non extat hodie neque per πελάτου nominis significationem apte ad hunc sensum quem ipse exprimi voluit Madvigius effinxit. Sed quod hi tres viri uno ore πλάττειν de his qui corpori dediti vivunt recte dici negant, requiri serviendi, blandiendi vocabulum affirmant, nos contra sentimus et propter alteram partem sententiae οἷς τι μέλει τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς curam magis corporis impense habitam significari expectamus; quo fere modo Plato in hoc dialogo θεραπείαν corporis dicit et θεραπεύειν, p. 64*d* τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος, οἷον ἱματίων διαφερόντων κτήσεις καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα πότερον τιμᾶν δοκεῖ σοι ἢ ἀτιμάζειν; p. 66*d* τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ; p. 81*b* ἐὰν δέ γε οἶμαι μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάτηται, ἅτε τῷ σώματι ἀεὶ ξυνοῦσα καὶ τοῦτο θεραπεύουσα, neque illa quae scribit p. 114*e* negligenda sunt θαρρεῖν χρὴ περὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ ἄνδρα, ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἴασε χαίρειν .. τὰς δὲ περὶ τὸ μανθάνειν ἐσπούδασέ τε καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἀλλοτρίῳ ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ. Huic vero sensui quem dicimus etiam πλάττειν verbum, cuius ipsa vis est κηροῦ εὐπλαστοτέρα, satis facere potuisse, non sane Timaeus (42*d* τὸ δὲ μετὰ τὸν σπόρον τοῖς νέοις παρέδωκε θεοῖς σώματα πλάττειν θνητά) documento est, sed Πολιτεία 2, 377*c* τοὺς ἐγκριθέντας (μύθους) πείσομεν τὰς τροφούς τε καὶ μητέρας λέγειν τοῖς παισὶ καὶ πλάττειν τὰς ψυχὰς αὐτῶν τοῖς μύθοις πολὺ μᾶλλον ἢ τὰ σώματα ταῖς χερσίν, sed ab Heindorfio citatus Plutarchus in Coriolano c. 32, 7 τίς ἂν ἄλλος εἴη τρόπος ᾧ βοηθοῦσιν ἀνθρώποις καὶ συνεργοῦσιν (οἱ θεοί); οὐ τὸ σῶμα δήπου πλάττοντες ἡμῶν οὐδὲ τὰς χεῖρας ὡς δεῖ μετατιθέντες αὐτοὶ καὶ τοὺς πόδας ἀλλὰ τῆς ψυχῆς τὸ πρακτικὸν .. ἐγείροντες. At illi etsi hanc rationem praetexunt, maxime haeserunt in dativo σώματι qui cum πλάττοντες coire nimirum non potest; idque Madvigius quidem et Stallbaumius ipso quo usi sunt coniecturarum genere patefecerunt, Heindorfius aperte professus est cum diceret, πλάττοντες si tamen verum esset et singulari quodam significatu positum, necessario σῶμα esse pro σώματι restituendum; idemque tam codicum iste librarius quam Fischerus corrigendo ille σώματα hic σῶμά τι πλάττοντες assequi studuerunt. Sed hoc omne studium corrigendi irritum esse et vanum continuo apparet, ubi non haec verba σώματι πλάττοντες sed σώματι ζῶσι copulari voluisse Platonem tibi persuaseris, ut πλάττοντες per se positum ex sententia suum nancisceretur accusativum. Quid enim haec oratio distat aut ab eo unde profecti sumus Philebi loco aut a Πολιτείας verbis quae proxime disceptavimus? At vero σώματι ζῆν sine exemplo dici videtur: nam quod unicum ex oratione Demostheni falso adscripta afferri videmus Φιλίππῳ ζῶντες καὶ οὐ τῇ ἑαυτῶν πατρίδι, ei videlicet non multum tribuimus. Eamne igitur ob causam haec abiudicare Platoni in sententia plana et apta et dativi Graeci natura minime obstrepente? Et ne eo quidem moveri quod non sic

nude *σώματι ζῶσι* sed vim verborum quasi digito monstrans *σώματι πλάττοντες ζῶσι* scripsit?

Non confidimus haec nos probaturos omnibus: adeo infenso animo hoc genus participiorum ex graecitate si licet expellere decreverunt. Itaque cum Antiphon in oratione de choreuta 16 scripserit

Διωμόσαντο δὲ οὗτοι μὲν ἀποκτεῖναί με Διόδοτον βουλεύσαντα τὸν θάνατον, ἐγὼ δὲ μὴ ἀποκτεῖναι μήτε χειρὶ ἀράμενος μήτε βουλεύσας,

non tulerunt hoc participium *ἀράμενος* dativo *χειρὶ* ita appositum ut intelligatur *αὐτήν*; et initium quidem mutandi vir egregius fecit Dobraeus duplici proposita coniectura, aut *μήτε χεῖρα ἀράμενος* aut *μήτε χειρὶ ἐργασάμενος* oratorem dedisse suspicatus; quarum hanc alteram coniecturam identidem editores receperunt, confisi illi maxime sententia simili, quam Dobraeus monstraverat, Andocidis, qui in oratione de mysteriis 94 *καίτοι* inquit *οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν .. καὶ νῦν ἔστι, καὶ χρῆσθε αὐτῷ, τὸν βουλεύσαντα ἐν τῷ αὐτῷ ἐνέχεσθαι καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον.* Nam quod Maetznerus praeterea, ne cui *χεῖρα ἀράμενος* magis arrideat, usu activam verbi formam flagitari scribit, apud Aristotelem quidem in arte rhetorica 1, 13 p. 1374*a* 35 *ἐὰν ἐπάρηται τὴν χεῖρα ἢ πατάξῃ* legitur nec desunt alia eius formae exempla. Nos neutri mutationi subscribimus sed ita censemus, non licere Antiphonti adimere quod dandum esse Platoni intelleximus; et Antiphontem apparet, cum haec verba iungi vellet *μὴ ἀποκτεῖναι χειρί*, quemadmodum de caede Herodis 92 scribit *ὅστις τε ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ ἀδίκως καὶ ὅστις τῇ ψήφῳ*, addito participio, alteri quod responderet, plane idem secutum esse quod Platonem in conformando Philebi enuntiato eo unde hanc materiam disserendi duximus.

Denique non praeteribimus Plutarchi verba quae in libro de Iside et Osiride c. 41, p. 367*c* leguntur.

Οἱ δὲ τοῖσδε τοῖς φυσικοῖς καὶ τῶν ἀπ' ἀστρολογίας μαθηματικῶν ἔνια μιγνύντες Τυφῶνα μὲν οἴονται τὸν ἡλιακὸν κόσμον, Ὄσιριν δὲ τὸν σεληνιακὸν λέγεσθαι· τὴν μὲν γὰρ σελήνην γόνιμον τὸ φῶς καὶ ὑγροποιὸν ἔχουσαν εὐμενῆ καὶ γοναῖς ζῴων καὶ φυτῶν εἶναι βλαστήσεσι, τὸν δ' ἥλιον ἀκράτῳ πυρὶ κεκληρωκότα θάλπειν τε καὶ καταυαίνειν τὰ φυόμενα καὶ τεθηλότα καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς γῆς παντάπασιν ὑπὸ φλογμοῦ ποιεῖν ἀοίκητον καὶ κατακρατεῖν πολλαχοῦ καὶ τῆς σελήνης.

In quibus expediendis, cum fulcrum quoddam pendenti participio *κεκληρωκότα* quaereret, varie se torsit Wyttenbachius; nos quod Plutarchus non *ἄκρατον πῦρ κεκληρωκότα* sed *ἥλιον ἀκράτῳ πυρὶ κεκληρωκότα (αὐτὸ) θάλπειν* scripsit, agnoscimus plane egregium eius sermonis quem explanamus exemplum. Verum aliter sensit Hauptius, qui etsi fatetur hunc participiorum usum non alienum esse a Graecorum sermone, tamen intelligi negat, cur Plutarchus minus simplici oratione sine ullo sententiae emolumento uti voluerit. Itaque eum concinne ut ante *τὴν σελήνην γόνιμον τὸ φῶς*

καὶ ὑγροποιὸν ἔχουσαν sic nunc ἥλιον ἄκρατον πῦρ κεκληρωκότα θάλπειν scripsisse affirmat. Potuisse ita scribi quis negat, et hoc quoque viro acuto concedendum est, si quid emendationis illa verba recipiant, meliorem non posse inveniri, Wyttenbachii autem commenta futilia esse et reiectanea. Sed concinnitate ne illa quidem oratio caret, cui ipsum aequabilitatis studium hanc formam induit, et quod hoc parum simplex esse dicendi genus ait, veremur ne nostrum morem magis quam Graecorum consuetudinem respexerit. Quid multa? Ratio vetat quae paria sunt dispari metiri modulo: quare nos quidem hunc dativum πυρὶ tam certi quam apud Antiphontem χειρὶ aut σώματι in Phaedone tutamur.

Ad Philebum unde exorsi sumus tandem redimus finemque disputandi faciemus in expendendis duobus eius dialogi locis quorum tam manifesta depravatio quam certa esse emendatio videtur. Nam p. 60*e* non λέγε quod vulgatur neque vero quod est in Oxoniensi codice λέγω sed λεγέτω scripsisse Platonem ipsa quae tenet comprehensio paullo prolixior intentius persequentem edocet. Est autem haec:

> Εἰ δέ γε παρηνέχθημέν τι τότε, νῦν ὁστισοῦν ἐπαναλαβὼν ὀρθότερον εἰπάτω, μνήμην καὶ φρόνησιν καὶ ἐπιστήμην καὶ ἀληθῆ δόξαν τῆς αὐτῆς ἰδέας τιθέμενος καὶ σκοπῶν εἴ τις ἄνευ τούτων δέξαιτ' ἂν οἱ καὶ ὁτιοῦν εἶναι ἢ γίγνεσθαι, μὴ ὅτι δή γε ἡδονὴν εἴθ' ὡς πλείστην εἴθ' ὡς σφοδροτάτην, εἰ μήτε ἀληθῶς δοξάζοι χαίρειν μήτε τὸ παράπαν γιγνώσκοι τί ποτε πέπονθε πάθος μήτ' αὖ μνήμην τοῦ πάθους μηδ' ὁντινοῦν χρόνον ἔχοι· ταὐτὰ δὲ ΛΕΓΕΤΩ καὶ περὶ φρονήσεως εἴ τις ἄνευ πάσης ἡδονῆς καὶ τῆς βραχυτάτης δέξαιτ' ἂν φρόνησιν ἔχειν μᾶλλον ἢ μετά τινων ἡδονῶν ἢ πάσας ἡδονὰς χωρὶς φρονήσεως μᾶλλον ἢ μετὰ φρονήσεως αὖ τινός.

Et in gravissima de ridiculi natura disputatione (p. 49*b*)

> Ταύτῃ τοίνυν δίελε καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν εἰσὶ μετ' ἀσθενείας τοιοῦτοι καὶ ἀδύνατοι καταγελώμενοι τιμωρεῖσθαι, γελοίους τούτους φάσκων εἶναι τἀληθῆ φθέγξει· τοὺς δὲ δυνατοὺς τιμωρεῖσθαι φοβεροὺς καὶ ἰσχυροὺς καὶ ἐχθροὺς προσαγορεύων ὀρθότατον τούτων σαυτῷ λόγον ἀποδώσεις. ἄγνοια γὰρ ἡ μὲν τῶν ἰσχυρῶν ἐχθρά τε καὶ αἰσχρά. βλαβερὰ γὰρ καὶ τοῖς πέλας αὐτή τε καὶ ὅσαι εἰκόνες αὐτῆς εἰσίν. ἡ δ' ἀσθενὴς ἡμῖν τὴν τῶν γελοίων εἴληχε τάξιν τε καὶ φύσιν,

haec quae vulgo leguntur vitium traxisse fidem facit memorabilis et rei parum consentanea series vocabulorum φοβεροὺς καὶ ἰσχυροὺς καὶ ἐχθρούς; neque id fugit interpretes, sed in corrigendo aberrarunt. Nam nec verba καὶ ἐχθρούς, omissa illa quidem in paucis libris deterioribus sed mero errore omissa, abiicere licet, ut quibus proxima sententia ἄγνοια γὰρ ... ἐχθρά τε καὶ αἰσχρά patrocinetur, neque αἰσχροὺς pro ἰσχυροὺς apte eo quidem loco reponetur, neque denique καὶ particula deleta φοβεροὺς καὶ ἰσχυροὺς ἐχθροὺς efficies probabiliter cum Badhamo. Immo nulla littera aut dempta aut mutata sed inverso verborum ordine prodit verum, τοὺς δὲ

δυνατοὺς τιμωρεῖσθαι καὶ ἰσχυροὺς φοβεροὺς καὶ ἐχθροὺς προσαγορεύων. Haec enim a Platone profecta esse clamant ea quae praecedunt ὅσοι εἰσὶ μετ' ἀσθενείας τοιοῦτοι καὶ ἀδύνατοι τιμωρεῖσθαι et quae insequuntur ἄγνοια γὰρ ἡ τῶν ἰσχυρῶν αἰσχρά.

Sed iam desinemus paene inviti: multa enim restant in hoc dialogo quae aut interpretem requirunt aut emendandi curam. Hoc igitur agemus alias cum videbitur. Nunc veniendum est ad ea quorum haec causa praefamur. Vos enim, Commilitones carissimi, vocandi estis publica voce ad studia quorum vos vias ac rationes in suo quemque genere edocebunt hae quas indicimus scholae academicae, si quidem nostram docendi voluntatem vos vestra discendi alacritate aequare volueritis.

Scr. m. Octobri MDCCCLXXVIII.